

СЛОВ'ЯНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної конференції
«СЛОВ'ЯНСЬКІ ЧИТАННЯ»

24–25 травня 2021 р.
м. Одеса

Література

1. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2003. 311 с.
2. Морозкіна Е. А., Фаткулліна Ф. Г. Стилистические особенности языка региональных СМИ. *Материалы XLIV Международной филологической конференции*, 10 по 15 марта 2015 года. СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2015. С. 374–376.

ІВАСЮК Галина Олександрівна
канд. політ. наук,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Чернівці (Україна)

ЗІСТАВНА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗОВИХ ОЗНАК ДИТЯЧОГО ГЕРОЯ У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ТА УКРАЇНОМОВНОМУ МЕДІА-ДИСКУРСАХ

Формування особистості у дитячому віці відбувається під значним впливом суспільного дискурсу. Соціум транслює підрастаючому поколінню прийняті цінності та рольові моделі через семантичне поле концепту ГЕРОЙ. Світогляд кожного наступного покоління може також відтворюватися у смисловій наповненості даного поняття. Тому актуально дослідити, які характерологічні та соціокультурні особливості притаманні концепту KINDERHELD / ДИТЯЧИЙ ГЕРОЙ у

Згідно даних опитування FLIMMO, до улюблених персонажів 3–6-річних належать «героїчні рятувальники», «мужні борці» та «безнавичкам героїв». Діти приділяють особливу увагу спеціальним виглядом або привабливі цікавинки. Багато дітей позитивно відзначили допомогу іншим та виведення їх з небезпечних ситуацій [7]. За даними того ж опитування, до улюблених дитячих героїв належать «маленькі персонажі з особливими характеристиками», «рятувальники та помічники», «хорообрі бійці», «непереможні герої», «персонажі, які є друзями», а до важливих аспектів героїчної історії – «магічні пригоди», «повсякденні теми», «малий проти великого» [5]. Ще одним центральним мотивом, який цікавить дітей, є «битва між добром і злом» [7].

Михайленко-Зото О. О.

Рече-поведенческа́я тактика трансформационной паронамазии 35

Петрова Т. О.

Когнітивний підхід до вивчення метафоризації термінів в українському мовознавстві 38

Сиздикбаєв Н. А.

Позалітературна лексика в структурі малої прози В. М. Шукшина 40

ГРАМАТИКА, СЕМАНТИКА ТА ПРАГМАТИКА СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ

Аркуша Л. І.

Значення лінгвістичних знань у протидії злочинності 44

Ван Лілі

Внутрішня форма слів-репрезентантів концепту ЛЕНЬ у російській мові (на тлі зіставлення з китайськими ієрогліфами) 46

Єльнікова Н. І.

Інформація у блогах як риторичне звернення до аудиторії 49

Івасюк Г. О.

Зіставна характеристика базових ознак дитячого героя у німецькомовному та україномовному медіа-дискурсах 52

Кабанен І. І.

Мистецтво розмовляти по-одеськи («Одеська мова» І. Бабеля як форма лінгвістичного мистецтва і телекінематичний підхід до осмислення міфу) 55

Повсткіна О. В.

Основні підходи та методи вивчення семантики і полісемії в контексті зміни наукових парадигм у лінгвістиці 57

Степанова С. Є.

Дискурсивна різноманітність соціально зумовлених сценаріїв у зображенні художнього персонажа 60

Чан Тхі Суєн

Невербальні

На морально-виховному аспекті поняття KINDERHELD акцентує увагу розвідка від Федерального центру просвітництва у питаннях здоров'я (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung). За її роз'ясненням про медійних дитячих героїв, малим дітям герої дають чіткі моральні орієнтири у дихотомії добра і зла. Старші діти також мають потребу в персонажі добра, але водночас у складніших характеристиках та різноманітній поведінці – герої не має бути бездоганним [8]. Цю тенденцію можна легко пояснити специфікою формування особистості у підлітковому віці, а саме потребою у бунті, сепарації та самовизначенні.

Беттіна Пьорделер також зазначає, що важливим є однозначне підпорядкування поведінки героя моральним категоріям. Окрім того, герої дають дітям орієнтацію та ідентифікацію, репрезентують різні риси характеру: *mutig* (хоробрій), *schlau* (кмітливий), *stark* (сильний), *hilfsbereit* (готовий допомогти), але також *chaotisch* (хаотичний, заплутаний) та *liebenswert* (доброчинний, люб'язний) [6].

Серед улюблених героїв українських дітей можна виокремити кілька типажів: чарівники, сироти, супергерої, принцеси, бунтарі (проти волі батьків), діти зі щасливих сімей. Сирітство для дитини означає свободу від влади дорослих, можливість реалізувати власні бажання. Дитина, яка порушує батьківські заборони (бунтар), стає вільною, переживаючи дивовижні пригоди, і повертається до рідних як переможець або рятувальник. На прикладі щасливих сімей діти засвоюють моделі взаємовідносин і правила співжиття, можуть розвинути ситуацію з позиції різних учасників соціальної взаємодії [1].

Примірюючи образ чарівника, дитина може відчутися особово унікальною, неповторною, королівською або магічною походження, що лиш ховається за видимістю звичайної дитини. Щодо постатей супергероїв чи принцес, то тут діти компенсують несприятелі якості свого характеру, виражають неусвідомлені потреби, при чому особливого характеру, виражають невпевненість у собі, надміру залежним во притаманна ця тенденція невпевненості в собі, надміру залежним від дорослих дітям. Принцеси – жіночий варіант супергероїв – це казкові архетипи жіночності, що відображають різноманітні рольові моделі та сценарії, символізують красу, витонченість, натхнення [1].

Цікавими характеристиками наділені герої одного з улюблених дитячих мультфільмів українських дітей «Соник та його команда». Зокрема, Соник – швидкий і відважний їжак, постійно виручає своїх друзів та не боїться вступати в сутички. Лисеня Тейлз Прауер наділене інтелектом та інженерним талантом. Яскрава і ексцентрична їжачиха Емі Роуз вміє передбачати майбутнє, а кроленя Крім – маленька і на-

івна дівчинка, яка завжди може постояти за себе і помститися за день якомога більше справ [2].

Оголошуючи конкурс на нових дитячих героїв у 2016 році, канал «1+1» та видавництво «Книголав» апелювали до лозунгу «Герої починаються з книг про пригоди та перемоги» [3], вказуючи на самим на дві характерні особливості героїчних історій. «Допитливі та непосидючі герої журналу» [4] – так своїм слоганом характеризує юних героїв журнал «Розумашки».

Як бачимо, для героїв і українських, і німецьких дітей характерні є боротьба та перемога, особливі вміння, кмітливість, хоробрість, швидкість та сила. Діти різних мовних просторів люблять магичні історії та побутову тематику, адже вони щодня оточені побутом, а магія дозволяє перетворювати і себе, і довколишню реальність. Також казкових героях і сюжетах діти вчаться ідентифікувати себе з тою іншою статтю та будувати відносини.

Щодо розбіжностей, то примітною видається прихильність юних українських глядачів до героїв-сиріт та героїв-бунтарів. З великою швидкістю, ці типажі будуть фігурувати також в інших культурах глобалізованого світу, проте у даному випадку можна з обережністю допустити обмежену побутову самостійність українського народу. Примітною проблемою україномовного медіапростору видається відсутність власних персонажів, які б транслювали загальнолюдські та національні цінності. Зрештою, домінування на світовому культурному ринку тих самих медіафігур належить до характерних ознак глобалізації.

У цілому, постать дитячого героя можна вважати засобом міжгенераційної комунікації – діти транслюють через своїх героїв вікові потреби, страхи та мрії, а дорослі доносять дітям соціальні норми, цінності та гендерні моделі покоління.

Література

1. Улюблені герої дітей : чим це загрожує мамі. *Казки для дітей*. 2015. http://gaskazki.blogspot.com/2015/10/blog-post_18.html
2. Улюблені дитячі персонажі: Соник і його команда. *Volga Project*. <https://uk.volgaprojects.net/iskusstvo-i-razvlecheniya/56634-lyubimye-detskie-personazhi-sonik-i-ego-komanda.html/>
3. Пітчінг «КнигоЛав» : шукаємо нових героїв! *IplusMedia*. 2016. <https://www.youtube.com/watch?v=OTA7kKSbhLA/>

4. Розумашки. Найкраще періодичне видання для дітей та юнацтва. <https://rozumashky.com.ua/>
5. Erste Medienhelden Gruppenerhebung und Einzelinterviews mit Drei- bis Sechsjährigen. *Flimmo*. 2017. https://www.flimmo.de/fileadmin/Content/Downloads/befragungen/Bericht_Kindergarten_2017.pdf
6. Goerdeler B. Mit Zauberkraften, Heldenmut und Cleverness: Medienheld*innen in der Lebenswelt von Kindern. *Gutes Aufwachsen mit Medien*. 2020. <https://www.gutes-aufwachsen-mit-medien.de/informieren/article.cfm/key.3502/aus.2/>
7. Lassner A. Erste Medienhelden: Welche Favoritenhabendie Kleinsten? Was überfordertsie? *Flimmo*. 2018. https://www.flimmo.de/uploads/tx_news/2018_07_Medienhelden_Kinderbefragung_01.pdf
8. Mein Freund Wickie ... Kinder und ihre Medienhelden. *Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung, kindergesundheit-info.de*. 2020. <https://www.kindergesundheit-info.de/themen/medien/medienwahrnehmung/medienhelden/>

KABANEN Inna Ivanovna

асп., Гельсінський університет, Фінляндія
Helsinki (Finland)

THE ART OF SPEAKING ODESSAN

(Isaac Babel's Odessan language as a form of linguistic art and the telecinematic approach to reinterpreting the myth)

Isaac Babel' is a much studied and controversial author, especially in the Odessan context. Scholars have dedicated papers and books to Babel's works [7], the Jewish cultural aspect of his texts [4, 5, 8], and even his physical appearance [6]. Although Babel' was born in Odessa and Odessan themes were present in many of his works, the status attributed to Babel' as the quintessential connoisseur of the Odessan way of speaking is a much disputed one. **The aim** of this paper is to take a novel look at the 'Odessan language' as it is presented in 'Odessa Stories' by Isaac Babel', which have greatly contributed to the creation and the development of the myth of Odessa. **The novelty** of this paper and my **main argument** lies in the fact that Odessan language is not regarded as a merely linguistic phenomenon but as an artwork within the framework of a literary text and outside of it, in its telecinematic adaptations. **First**, in order to **prove** the applicability of the term 'art' to Odessan language as it is recreated by Babel', I employ Gaut's cluster concept theory and its ten criteria [1]. Nine of these criteria **result** applicable to Odessan